

Hunnebostrands skolas årliga plan mot kränkande behandling.

Gäller fritidshemmet och åk F-6

Läsåret 2016/17

Hunnebostrands skola och fritidshems årliga plan mot kränkande behandling och diskriminering

Bakgrund:

Det finns i Sverige två lagar som har ett gemensamt syfte: Att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta regleras dels i Skollag (2010:800), dels i delar av diskrimineringslagen som rör utbildningsområdet.

Av diskrimineringslagen framgår att verksamheten ska upprätta en likabehandlingsplan medan det i skollagen framgår att verksamheten ska upprätta en årlig plan mot kränkande behandling. Det dokument du nu tar del av är Hunnebostrands skola och fritidshems årliga plan mot kränkande behandling. Denna plan omfattar såväl arbetet med likabehandling och mot diskriminering, som arbetet mot kränkande behandling.

Definition av centrala begrepp

Alla barn i förskolan/elever i skolan har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling. Kränkningar av barns och elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. I denna årliga plan mot kränkande behandling används de definitioner av begrepp som återfinns i handledningen "Förebygga diskriminering och kränkande behandling – Främja likabehandling" som är en gemensam utgåva från Diskrimineringsombudsmannen (DO), Barn- och elevombudet (BEO), samt Skolinspektionen. Flera av de exempel nedan på vad som är exempelvis diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling är hämtade från denna skrift.

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan på osakliga grunder behandlar ett barn/en elev sämre än andra barn/elever och missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller yttryck, eller ålder. Diskriminering kan till exempel ske genom verksamhetens regler eller rutiner.

Diskrimineringen kan vara **direkt** eller **indirekt**. Med **direkt diskriminering** menas att en individ missgynnas och att det har en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara om en flicka eller pojke nekas göra ett visst val i skolan beroende på könstillhörighet. **Indirekt diskriminering** kan vara att man behandlar alla lika. Om en verksamhet har bestämmelser som verkar vara neutrala men missgynnar någon utifrån diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara att alla serveras samma mat trots att det finns individer som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om att någon gör något eller uppträder på ett sätt att det kränker ett barns/en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara exempelvis:

Fysiska: Slag, knuffar, puttas.

Verbala: Hot, retas, nedsättande tilltal, öknamn.

Psykosociala: Utfrysning, miner, grimaser, ignorera, gå iväg när någon kommer.

Texter och bilder: Lappar, sms, mms, foto, bilder, msn och meddelanden på olika webbcommunities.

Med trakasserier menas kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna. Exempelvis att bli retad för att man som pojke har intressen eller gör något som är vanligast bland flickor.

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara

exempelvis att retas, nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden, fysiskt våld, utfrysning, hota, knuffas eller dra någon i håret.

En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter

Hunnebostrands skola är indelad i tre arbetslag. Respektive arbetslag ansvarar för genomförandet av de åtgärder som denna plan anger. Skolans arbete för att främja barns rättigheter och möjligheter sker på olika plan. Varje klass har klassråd regelbundet, där eleverna ges möjligheter att föra fram sina åsikter och ges möjlighet att påverka. Klassrådets åsikter och synpunkter behandlas sedan i elevrådet. Dessutom har skolan ett brukarråd, där eleverna får möjlighet att påverka och få insyn i skolmaten och lokalvården.

På fritidshemmet finns goda möjligheter för barn att utefter sina intresse fördjupa sig i skolarbetet. Fritidsrådet är ett sådant forum.

Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

I samband med föräldramöten och utvecklingssamtal september ges föräldrar möjlighet att medverka och bli delaktiga genom att komma med förslag på aktiva åtgärder som kan genomföras i respektive klass. Eleverna blir delaktiga genom att frågan tas upp på klassråd, och sedan behandlas i elevråd.

SKOLANS ORDNINGSGREGLER

Vi uppträder mot varandra, och oss själva, så att alla mår bra

Vi är rädda om skolans och varandras saker.

Skolans ordningsregler och sättet att jobba med dem kan också verka förebyggande.

Varje klass går igenom dessa ordningsregler i samband med terminsstarten, och beskriver vad konsekvenserna blir för respektive klass.

Åtgärder för att förhindra kränkningar, diskriminering, trakasserier under läsåret blir:

- Morgonmöte för att gå igenom det aktuella läget på skolan, och uppmärksamma om åtgärder behöver vidtas
- Rastaktiviteter, personal ansvarar för strukturerade aktiviteter under rasterna, främst lunchrasten.
- Skolgemensamma aktiviteter såsom Hunnebokampen, bolldag och FN vecka
- Informera ny personal och vikarier om rutiner i samband med raster
- Samtal i klasserna om likabehandlingsfrågor
- Fritidsråd på fritidshemmet
- Styra bemanningen så att det är som flest vuxna vid rätt tidpunkt på fritidshemmet.
- Trivselregler som tas fram i samarbete med eleverna vid varje höstterminsstart.
- Pedagogisk lunch, personal äter tillsammans med eleverna.
- Alla elever har bestämda platser i matsalen.
- Vuxna rastvärdar som cirkulerar på skolans hela område vid utelek/rast. De vuxna bär reflexvästar så att de ska synas tydligt
- Stötta elevers egna initiativ till trevligheter.
- Löpande värdegrundsarbete genomsyrar arbetet i skolan.
- Gemensamma aktiviteter i blandade åldrar, genomförs under hela läsåret både under skoltid och fritidshemstid
- Elevinflytande genom klassråd/fritidshemsråd, brukarråd (kost och städverksamheten på skolan) samt elevråd genomförs.
- Fortlöpande elevvårdsarbete i arbetslag och stödteam.
- Elevgenomgång på APT, "eleven i centrum"
- Genomgång av ev. tillbudsrapporter sker vid APT och kontinuerligt i arbetslaget.
- Konfliktthantering
- Regelbundna Elevhälsomöten

- Språkbruk. Finns det jargong bland elever och personal som kan upplevas som kränkande? Tas upp till diskussion. Nolltolerans mot skällsord.
- Vi håller uppsikt över elevernas närvaro och frånvaro. Hög frånvaro kan vara ett tecken som kan bero på kränkningar i skolan.
- Trygghetsvandringar på skolans område.
- Vi tillåter inte kränkande märken, symboler, klädsel och musik.
- Vi förebygger genom att arbeta med värdegrundsövningar, livskunskap och etiska samtal.
- Gruppsamtal/enskilda samtal med specialpedagog, kurator, skolpsykolog och skolsköterska m.fl.
- Enkät "Hur trivs du i skolan nu?" en gång/läsår.
- Utvecklingssamtal
- Föräldramöten med information om "Årlig plan mot kränkande behandling"
- Rapporterade kränkningar och vidtagna åtgärder dokumenteras, sammanställs och analyseras inför upprättandet av den årliga planen.
- Genomgång av rutiner och regler

Kartläggning och nulägesanalys

Samtliga klasser genomför en trivselenkät för att upptäcka eventuella kränkningar. Varje klass sammanställer enkäten, går igenom innehållet i klasserna och arbetslagen, samt lämnar in sammanställningen till rektor.

Skolvandring genomförs för att identifiera eventuella otrygga platser. Den aktuella situationen diskuteras återkommande på morgonmöten. Arbetslagen tar upp frågan på arbetslagsmöten.

Om särskilda insatser bedöms behöva genomföras kan elevhälsoteamet genomföra intervjuer med elever och vårdnadshavare.

Fritidsrådet och samtal med barn och föräldrar är ett viktigt inslag.

Kartläggningarna analyseras och dokumenteras i den pedagogiska självvärderingen tre gånger per år. Därefter upprättas handlingsplaner som ska genomföras och utvärderas i syfte att utveckla förbättringsområden.

Mål och åtgärder för arbetet med att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Efter genomförd utvärdering fortsätter skolan anordna rastaktiviteter, för att förebygga kränkningar. Fler vuxna närvarande på raster. Rastvakter med västar som tydliggör vilka barnen kan vända sig till om något händer.

I matsalen råder ordningsregler som t.ex. 5 tysta minuter för att alla ska få matro och hinna bli lugna. Bidrar till att visa respekt för varandra.

Att upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Skolan har ett långtgående ansvar att upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkning. Främst är det den pedagogiska personalen som ansvarar för detta, men all personal som arbetar i skolan har ett ansvar att anmäla eventuell

kränkning och diskriminering till rektor på en särskild blankett som tagits fram för detta ändamål. Rektor anmäler sedan vidare till huvudman. Denna rutin gäller såväl skola som fritidshem.

Att åtgärda och utreda uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

Om en elev utsätts för trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en annan elev följs nedanstående plan:

1. Den lärare som upptäcker kränkningar skall genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas elevernas klasslärare.
2. Klassläraren och ytterligare en personal talar med den som utsatts för kränkningen för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. Förklara att kränkningar inte får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare, men klargör även att eleven genast ska komma till mentor om något händer innan dess. Dokumentera samtalet.
3. Kontakta inblandade elevers föräldrar och berätta om vad som hänt och vad som nu beslutats. Dokumentera samtalen.
4. Meddela rektor vad som skett och vad som gjorts.
5. Rektor anmäler händelsen till huvudmannen.
6. Klassläraren och ytterligare en person talar sedan med den/de som utfört kränkningen, om flera personer deltagit talar de vuxna med dem en och en. Förklara att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. Gör upp en plan för hur detta ska gå till. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare. Dokumentera samtalet.
7. Eleverna hålls under uppsikt.
8. Uppföljande samtal hålls enligt planering i steg 2 och 3. Därefter kontaktas föräldrarna igen för att delges information om hur det gått. Eleverna hålls även fortsättningsvis under uppsikt. Dokumentera samtalen.
9. Om kränkningarna eller trakasserier inte upphört kallas de elever som utfört handlingen tillsammans med vårdnadshavare till samtal hos rektor och skolkurator, ett så kallat samrådsmöte. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med problemet. Samtalet dokumenteras i samrådsprotokollet.

10. Handlingsplanen följs upp i ett nytt samtal med elev, vårdnadshavare, rektor och skolkurator. Även detta samtal dokumenteras i samrådsprotokollet.
11. Om kränkningarna eller trakasserier ändå inte upphört vidtas ytterligare åtgärder, t ex kontakt med andra myndigheter som socialtjänst eller polis.

Om en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan:

1. Händelsen anmäls till rektor. Rektor för samtal med berörd personal.
2. Rektor anmäler till huvudmannen.
3. Vårdnadshavare informeras.
4. Rektor och huvudmannen utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentering görs.
5. Rektor följer upp ärendet med eleven och hans/hennes föräldrar.
6. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och samtalar om hur undervisningen med berörd elev fungerar.
7. Om åtgärderna inte är tillräckliga tas kontakt med rektors chef. Eleven kan även vända sig till Barn- och elevombudsmannen (www.skolinspektionen.se/BEO).

Handlingsplan - konflikthantering vid tillfälligt bråk

Lyssna avskilt till varje barns version av konflikten: "Berätta vad som hände".

Ej skuldbelägga, värdera eller döma. Fråga inte "Varför gjorde du så?"

Bekräfta och benämna känslor som finns: "Jag förstår att du är arg, ledsen, besviken ..." och så vidare.

Fråga barnet: "Hur kan du göra det bra igen? Hur kan du hjälpa honom/henne att bli glad igen?" Då lär sig barnet att göra förlåt, att gottgöra.

Fokusera på barnets positiva lösning istället för den negativa handlingen.

Dokumentera samtalet!

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning sker tre gånger per termin inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Utvärdering sker dels fortlöpande, dels mer genomgripande i

slutet av terminen. Detta inbegriper även fritidshemmet. Kartläggningar har fortsatt visat att det är runt raster i uppehållsrum och korridorer som de flesta kränkningar sker.

Så här har vi arbetat fram och levandegjort innehållet i denna plan

Samtliga lärare har arbetat fram åtgärder som denna plan bygger på, inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Elever har varit delaktiga i åtgärder och kartläggning på flera sätt, vilka framgår ovan. Föräldrar har varit delaktiga i kartläggningen och i att upptäcka kränkningar via utvecklingssamtal. De har också varit delaktiga i framtagandet av aktiva åtgärder, via höstens föräldramöten och utvecklingssamtal.

Kontaktuppgifter

Ansvarig för verksamheten

Richard Andersson

Tel. 0523-664226

Skolinspektionen

Tel: 08-586 080 00

Barn- och elevombudet

Tel: 08-586 080 00

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

Tel: 08-120 20 820

Planen gäller t.o.m. 2017-08-31